

Divadelná hra

Žena zo Samárie

Divadlo poézie na motívy rovnomennej básne Zuzany Kozičovej

Postavy:

- **Žena** – môže sa rozdeliť na tri postavy – tri ženy v rovnakom kostýme
- **Ježiš**
- **Básnik**
- **Hudobník**
- **Klamár**

Scéna

- Hru je možné hrať na javisku, ale aj v presbytériu kostola. Nie sú potrebné žiadne kulisy, len tri rôzne miesta, na ktorých sa odohrajú tri stretnutia.

Kostýmy a rekvizity

- **Žena** – tmavé dlhé čaty + červený šál alebo šatka, džbán;
- **Ježiš** – v bielom + biely šál na ramenách (súčasné oblečenie, nie alba);
- **Básnik, Hudobník a Klamár** – v čiernom (nohavice + košeľa/sveter/mikina) + veľké biele brko, gitara, jablko.

Hudba

by mala byť sugestívna, emotívna (napr. Zbigniew Preisner; niečo bez slov, alebo len čistý ženský vokál...), mala by byť takmer stálou súčasťou celého diela. Najmä v predeloch medzi jednotlivými obrazmi by mala hudba vyniknúť a vytvoriť tak priestor na novú situáciu s novými postavami a rekvizitami.

Všetko počas deja je pomalé a plynulé. Je dobré vyhrať sa s pauzami a krásou hudby... Pokiaľ to priestor a svetelné možnosti umožnia, zasvietiť vždy na jedného z troch mužov, ktorý je práve na javisku so ženou.

Na scénu zozadu od ľudí prichádzajú počas hudby postupne herci, zaujímajú svoje miesta – traja muži stoja chrbtom k divákovi na rôznych miestach. Žena a Ježiš si sadnú uprostred k imaginárnej studni.

Prvý obraz

Žena:

Ja, žena zo Samárie, chcem vám rozpovedať svoj príbeh. Je krutý ako ľalia spaľovaná v ohni. Je pravdivý, pretože je o mne. Je mimo času, nesmrteľný: môže sa hocikedy stať, mohol sa hocikedy stať, tisíce rokov vpred i vzad.
(Naberá akoby džbánom vodu z pomyselnej studne/v prípade presbytéria to môže byť imaginárne z krstiteľnice, už-úž chce odísť, ale Ježiš ju osloví)

Ježiš:

(Prichádza pomaly v bielom ako posledný, otočí sa k žene)

Žena, daj sa mi napiť!

Žena:

(K divákovi)

Oslovil ma prvý, mňa, Samaritánku, s nami sa Židia nezvyknú rozprávať!

(K Ježišovi)

Ako si môžeš ty, Žid, pýtať vodu odo mňa, Samaritánky?

Ježiš:

Keby si poznala Boží dar a vedela, kto je ten, čo ti hovorí: »Daj sa mi napiť,« ty by si poprosila jeho a on by ti dal živú vodu.

Žena:

Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká. Odkiaľ máš teda živú vodu? Si azda väčší ako náš otec Jakub, ktorý nám dal túto studňu a pil z nej on sám i jeho synovia a jeho stáda?

Ježiš:

Každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný.

Ale voda, ktorú ti ja dám, obráti sa na prameň vyvierajúci do večného života...

Žena:

Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať! Daj mi tej vody Pane!

(K ľuďom) A potom sa ma spýtal na moju trinástu komnatu, ktorú som sa sama pred sebou snažila tak usilovne skrývať, ktorú som sama nevedela odomknúť, ani uzdraviť! To je jeho štýl...

Ježiš:

Chod', zavolaj svojho muža a príď sem!

(Žena strpne, ale vie, že toto je nutná operácia... Začne spomínať... Položí džbán na zem; Ježiš si nájde miesto, stáva sa pozorovateľom všetkého na scéne a občas sa zadíva na ľudí...)

Druhý obraz

Žena:

Chcela som plávať na obláčiku...

Kde však vziať pohladenie a obláčik, keď je dom stále prázdny...

Neskoro večer, skoro ráno, vchádzali a vychádzali do domu, z domu - tiene:

môj otec a moja matka...

Sedeli na stoličkách, každý sám a medzi nimi krik, úlomky slov, sklenená vata...

Ktosi mi spieval clivú pieseň.

Blúdila som v jej labyrinte a čakala som - lásku.

Dieťa sa sýti ako môže. Aj úlomkami skla...

(Prichádza k stoličke s Básnikom, ktorému položí na ramená svoj šál/šatku)

Na konci ulice stál ďalší dom... Plný rozprávok a básní...
Mohli doň stúpiť iba dievčatá nepoznanej lásky – vynášala ich na neskutočné
poschodia... Z básne vystúpil básnik, ústa mal zašité práve vysloveným slovom
a miesto srdca ružu.

Básnik:

(Vstúpi do svetla, v ruke veľké biele brko, prechádza ním po ramene ženy)

Nevieš, čo je to láska? Poď, ukážem ti jej pravú podobu...

Žena:

V očiach mal vyhasnuté alebo plávajúce do nenávratna, akoby vedel,
že v jeho veku na ničom nezáleží.

Iba na iskre, ktorou vykřeše posledný oheň z tela...

Básnik:

Láska je inšpirácia...!

Žena:

Mal smutné ruky. Odtrhol ma a písal, namiesto atramentu krv.

Básnik:

(Píše na ňu ako na imaginárny zvitok... Zvádza ju...)

Je jedna záhrada, uprostred záhrady je studňa. Voda, čo je v tej studni je zázračná.
Choď moja ruža, prines mi seba v tej vode. Dones mi svoju nedotknutosť,
potom sa staneš láskou...

(Potom sa Básnik otočí chrbtom do tmy)

Žena:

(Žena si vezme šál/šatku z ramien Básnika naspäť)

Zatvorila som za ním dvere:

Klameš, pretože si básnik. Potreboval si moju sviežosť, aby si mohol sýtiť
inšpiráciu, to hladné víča v svojej hrudi, čo krmíš ružami.

Ale ja nie som ruža, som ľalia...

(Ide smerom ku divákovi/ku laviciam v kostole, v rukách drží šál/šatku)

Počúvajte ma... Hľadám lásku, ohnivo čistú ľaliu,
ktorá mi bude kľúčom ku záhrade a ku studni...

Tretí obraz

Hudobník:

*(Hudobník vojde do svetla s gitarou, môže skutočne hrať; pokiaľ nevie, tak hrá
len imaginárne)*

Ja mám ten kľúč! Poď so mnou, ukážem ti, ako sa láska mení v hudbu...

(Hrá niečo sladké, jej sa to páči, tancuje okolo neho so šálom/šatkou)

Žena:

Aj on mal smutné ruky.

Dotýkal sa mi srdca zakrvaveným sláčikom
a driapal zo mňa svoju pieseň...

Hudobník:

Milujem tvoju Samáriu, krajinu stratených a hľadajúcich...

Žena:

A mňa, mňa nemiluješ?

Mlčal a ďalej hral, ale už nie o mne.

Zavrela som za ním dvere a na pieseň napísala:

Ukázal si mi kľúč, no husľový,

ktorým si nikdy neodomknem bránu stratenej záhrady.

(Hudobník sa otočí do tmy)

Štvrtý obraz

Žena:

Potom som stretla klamára.

Klamár:

(Klamár vojde do svetla) Stratená záhrada nie je. Je iba túžba, čo sa na ňu podobá, plynúci oblak, ktorý nechytíš, pretože nemáš krídla. Stratená záhrada je len iné meno rozkoše. Ak sa jej celá dáš, nájdeš ohnivo čistý kvet, ľaliu, ktorú hľadáš. *(Počas toho zachytí koniec jej šálu/šatky, žena si chytí druhý koniec, Klamár si ju priťahuje k sebe a potom jej podá nádherné jablko, ona zahryzne a máličko zje...)*

Žena:

Klamal, a jeho klamstvo ma prerastalo, až som sa aj ja stala klamstvom. Padla som na dno jazera. Vôkol mňa plávali ryby s večne hladnými ústami. Odštipkávali zo mňa, až kým mi nezostala len obhryzená duša.

Klamár:

Vyplňte ryby svoju rozkoš! Už žiadna živá voda nespraví z teba ľaliu...

Žena:

Zavrela som za ním dvere a na okno mu napísala: Si klamár, teda klameš! Pretože ešte vždy je vo mne túžba nájsť záhradu a studňu... *(Vráti mu jablko, vytrhne sa z jeho zovretia aj so šálom/šatkou; Klamár sa otočí do tmy)*

Piaty obraz

Žena:

(Pristúpi a hovorí Ježišovi)
Niekedy vtedy ma rozbolelo tvoje rozdupané telo a vedela som, že som ničím. Spievala som: Všetko mi vzali, nie som ničia a teda patríť všetkým. Kam ideš Učiteľ?

Ježiš:

Ku studni zázračnici, potrebujem sa umyť.

Žena:

Vezmi aj mňa, chcem ísť s tebou.

Ježiš:

Si iba nič. Ešte aj to si predala.

Žena:

Aj nič má slzy. Som teda slza...
Položil si ma na dlaň, putoval slepým svetom – nesvetom, až kým ma nepoložil na obrubu studne.

Ježiš:

Ty nie si slza, si žena mnohých mužov, čo hľadá svoju dušu.

Žena:

Nehľadám dušu, ale lásku...

Ježiš:

Láska je moja záhrada, láska je moja studňa.
Láska je prameň, ktorý vyústi do večného života. Láska som ja.
Môžem byť tvoj, ak chceš...

Žena:

Pane, nemám čím zaplatiť lásku, čo mi dávaš...

Ježiš:

Ja som tvoj peniaz...
(Vezme jej červený šál/šatku, a daruje jej svoj biely)

Šiesty obraz

Žena:

Pri studni sedel človek.
V očiach mal otvorené okno do neba.
Napila som sa z jeho dlaní.
Urobil zo mňa – slzy, čerstvú a nedotknutú ženu.
A dal mi meno čistá... Ľalia.
Viem, čo je láska.
Láska je človek pri studni.
Stretla som lásku, stretla som pravdu,
stretla som cestu, stretla som život.
Ja, žena zo Samárie, dopovedala som vám svoj príbeh.
Príbeh o hľadaní lásky, ktorá je mimo času.

Ježiš:

(K divákovi)

Voda, ktorú vám ja dám, premení sa na prameň vyvierajúci do večného života...

Pre ODVÁŽNY ROK podľa básne Zuzany Kozičovej napísala a upravila: Magda Pajanková.